

PROXECTO FOMENTO DO USO DO GALEGO

CRA RAÍÑA ARAGONTA

CURSO 2019/2020

Equipos de
Dinamización
da Lingua Galega

INTRODUCCIÓN

1. O EQUIPO DE DINAMIZACIÓN DA LINGUA GALEGA

2. CONTEXTO LINGÜÍSTICO

CONTORNA SOCIOLINGÜÍSTICA DO CENTRO
REALIDADE LINGÜÍSTICA DOS MESTRES
REALIDADE LINGÜÍSTICA DO ALUMNADO.FAMILIAS
REALIDADE LINGÜÍSTICA DO CENTRO

3. OBXETIVOS ADAPTADOS A CADA SECTOR DA COMUNIDADE EDUCATIVA

OBXETIVOS. CONTORNA

OBXETIVOS. MESTRES

OBXETIVOS. ALUMNADO

OBXETIVOS.CENTRO

4. ACTIVIDADES DE DINAMIZACIÓN DA LINGUA

4.1 FESTAS TRADICIONAIS E CONMEMORACIÓNS

O SAMAÍN

O MAGOSTO

O NADAL

O ENTROIDO

OS MAIOS

AS LETRAS GALEGAS

4.2 PROMOCIÓN DA LINGUA GALEGA ORAL E ESCRITA

RECETARIO

ADIVIÑAS: O MAR

REVISTA ESCOLAR

4.3 AS NOVAS TECNOLOXÍAS

INTERCAMBIO DE INFORMACIÓN

ROBOT

5. CADRO RESUMO DE ACTIVIDADES

INTRODUCCIÓN

A lingua é un sistema de comunicación verbal e escrito, de convencións e regras gramaticais, empregado polas comunidades humanas con fins comunicativos. É unha das súas principais marcas de identidade e transmitese de xeración en xeración.

En Galicia dase unha situación característica, onde son oficiais dúas línguas, o galego e o castelán. Así, o galego é cooficial en Galicia xunto co castelán (Constitución española de 1978, artigo 3.2 e Estatuto de Autonomía de Galicia, artigo 5)

O galego é unha lingua romance que se orixinou no noroeste da península Ibérica hai arredor de 2000 anos e ofrécenos unha riqueza inmensa de creatividade, de alfabetización, de identidade social, de coñecemento... por todo isto, cremos que o futuro do noso idioma está nas novas xeracións, polo cal dende a escola temos a necesidade e a obriga de compartir con todos/as os/as nenos/as a ledicia por aprender e empregar unha lingua tan fermosa como é a nosa.

Para poder transmitir e traballar unha lingua debemos, en primeiro lugar, ter en conta o marco legal que regula a súa utilización. Así atenderemos á seguinte lexislación:

- Lei 3/1983 do 15 de xuño de normalización lingüística
- Lei 2/2006 do 3 de maio de educación.
- Decreto 124/2007 polo que se regula o uso e a promoción do galego no sistema educativo.
- Decreto 330/2009 do 4 de Xuño, polo cal se establece o currículo de educación infantil na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Decreto 79/2010 do 20 de maio para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia.

Atendendo a esta lexislación, ao remate do ensino obrigatorio garantirase a igualdade de competencia lingüística nos dous idiomas.

No *D124/2007*, tamén se indica en liñas xerais que o que se predente na etapa de Educación Infantil é que os nenos e nenas manteñan unha boa competencia na súa lingua materna e que, progresivamente, adquiran unha competencia suficiente na outra lingua oficial.

1. O EQUIPO DE DINAMIZACIÓN DA LINGUA GALEGA

O Equipo de Dinamización da Lingua Galega está composto este curso, tal e como se estableceu no claustro celebrado no centro o día 4 de Setembro, por:

- Álvarez Pérez, Silvia. Sostituída por Fariñas Soto Cristina.
- Caballero Cid Nila Isabel.
- Domínguez González, Noelia (coordinadora)
- Fernández González Lorena.
- Ferro Rodríguez Laura. Sostituída por Conde Fernández Olaia.

2. CONTEXTO LINGÜÍSTICO

O CRA RAÍÑA ARAGONTA conta con 16 unidades de educación infantil, ubicadas en 8 edificios en Salceda de Caselas, unha vila do interior da provincia de Pontevedra:

- 9 unidades de educación infantil en Salceda de Caselas centro (aulas de Esfarrapada), onde os nenos están escolarizados por idades:

- ✓ 3 aulas de 4º de educación infantil

- ✓ 3 aulas de 5º de educación infantil

- ✓ 3 aulas de 6º de educación infantil

- 7 unidades nas parroquias pertencentes a Salceda de Caselas. Estas unidades son mixtas:

- ✓ Barreiro

- ✓ Budiño

- ✓ Entenza

- ✓ Fontán

- ✓ Picoña

- ✓ San Xurxo

- ✓ Soutelo

Para analizar a situación do galego na comunidade educativa, empregamos a pregunta feita ás familias no periodo de matrícula. En canto os datos dos mestres e mestras, e os datos do concello recollense empregando unhas enquisas.

CONTORNA SOCIOLINGÜÍSTICA DO CENTRO

A enquisa ao concello, respondeuna a concelleira de cultura, educación, normalización e benestar. O resultado é o seguinte:

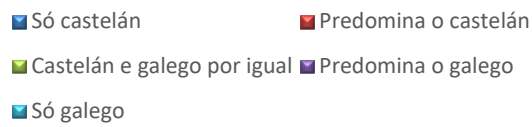
1. *Lingua habitual do concello.*
  - Galego
2. *Lingua habitual nas interaccións con outros concello.*
  - Galego
3. *Lingua habitual nas interaccións cos habitantes de salceda de caselas.*
  - Galego
4. *Lingua empregada na comunicación cos centros educativos.*
  - Galego
5. *Lingua empregada polo concello nos seus actos oficiais.*
  - Galego
6. *Presenza da lingua galega na documentación administrativa, rotulación das rúas, notas informáticas, bandos...*
  - Predomina o galego
7. *Lingua habitual do persoal que traballa no concello.*
  - Galego
8. *Actitude do persoal traballador do concello cara a utilización do galego.*
  - Boa

Nesta enquisa á concelleira podemos ver como a presenza do galego é maioritaria, tanto nas interaccións entre os propios empregados do concello como á hora de establecer comunicacións con outros concellos, centros educativos... así mesmo chega con dar un paseo pola contorna para ver como os letreiros, sinais indicativos e outros están en galego.

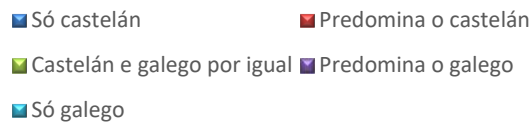
REALIDADE LINGÜÍSTICA DOS MESTRES

As enquisas que se remitiron aos mestres deron como resultados os seguintes:

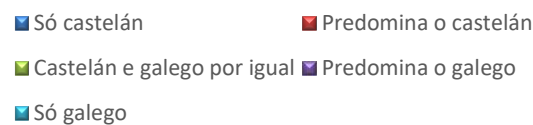
Lingua que emprega habitualmente nas súas conversas

Lingua que emprega habitualmente no fogar

Lingua que emprega habitualmente co profesorado do centro

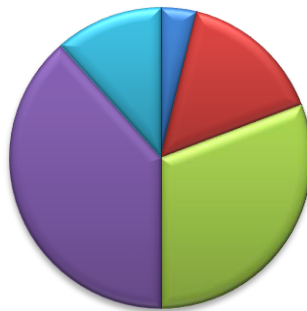

Capacidade que ten para empregar o galego na actividade docente

■ Moi baixa ■ Baixa ■ Media ■ Alta ■ Moi alta

Cal pensas que é a actitude do profesorado cara a utilización do galego no ámbito educativo?

■ Moi desfavorable ■ Desfavorable ■ Indiferente ■ Favorable ■ Moi favorable

Qué pensa sobre o uso habitual do galego na escola?

■ Moi desfavorable ■ Desfavorable ■ Indiferente ■ Favorable ■ Moi favorable

Nivel do idioma galego (celga 3, celga 4...B2,c2...)

■ Celga 3 ■ Celga 4 ■ B1 ■ B2 ■ C1 ■ NS/NC

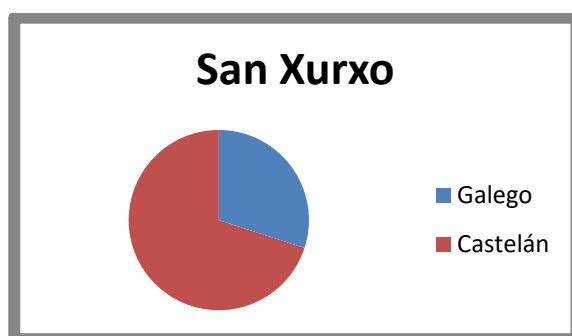
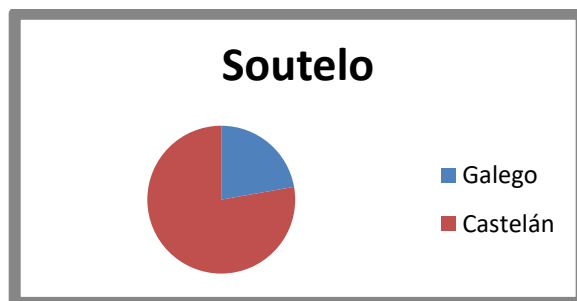
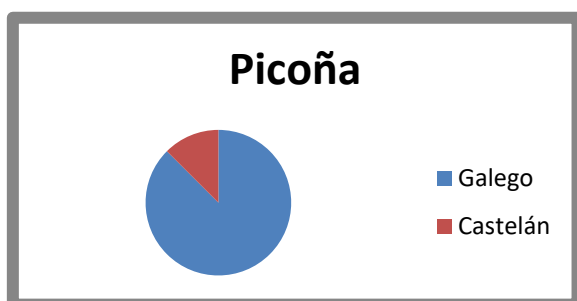
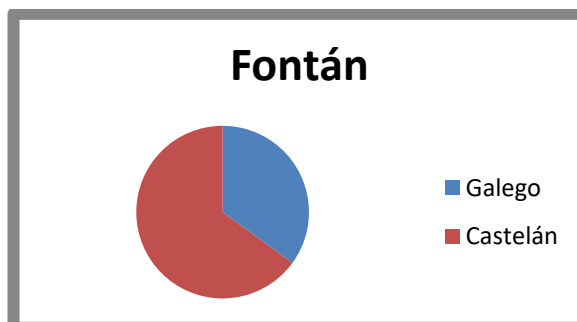
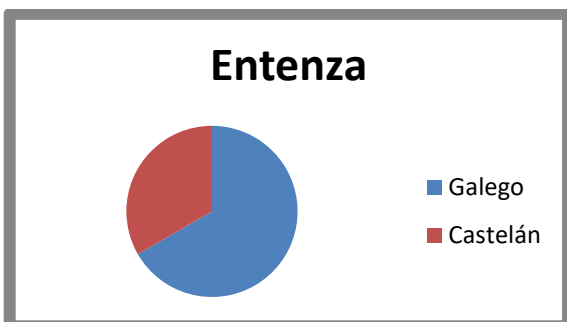
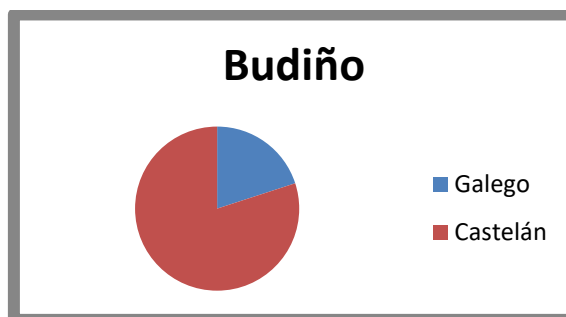
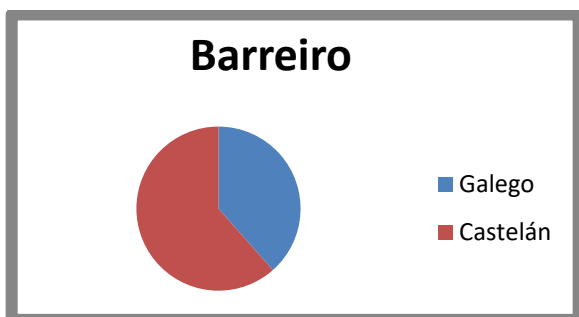
A análise destes datos entre o profesorado revelan que o castelán predomina tanto nas interaccións familiares como nas interaccións entre o profesorado. Este resultado contrasta coa vontade deste mesmo colectivo, que se manifesta cunha capacidade alta para empregar o galego na actividade docente así como con unha actitude favorable á hora de levalo á práctica. A vontades do profesorado é tamén visible na última gráfica, onde se reflicte que unha boa parte do profesorado está interesado no manexo da lingua galega e por iso contan con certificados do idioma galego expedidos entre outros pola escola oficial de idiomas.

REALIDADE LINGÜÍSTICA DO ALUMNADO.FAMILIAS

A maioría das familias do centro pertence a unha vila pequena.

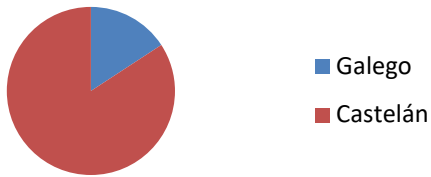
No período de matrícula, faise unha pregunta aos pais co fin de determinar cal é a lingua materna maioritaria dos alumnos/as. O resultado de dita pregunta determinou o seguinte:

✓ AULAS DE PARROQUIAS

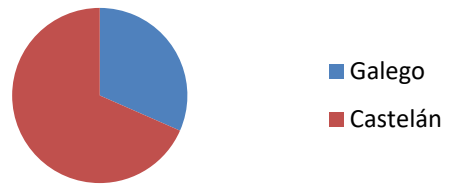

✓ AULAS DE ESFARRAPADA. SEDE DO CRA

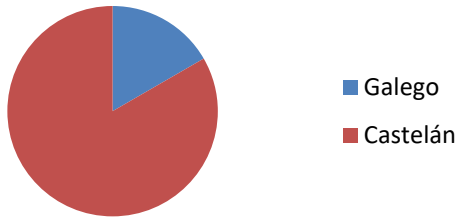
3 Anos "A"

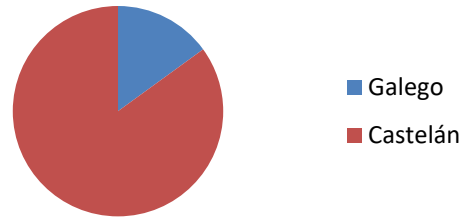
3 Anos "B"

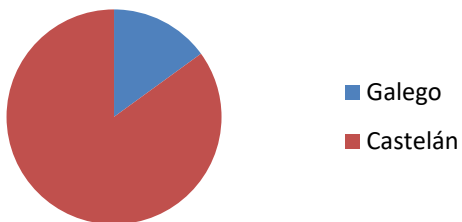
3 Anos "C"

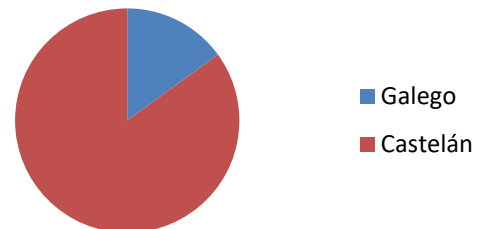
4 Anos "A"

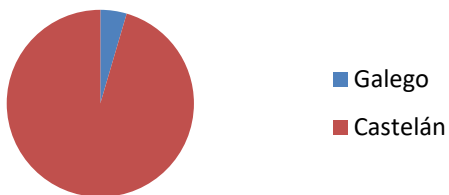
4 Anos "B"

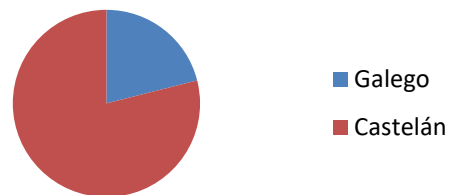
4 Anos "C"

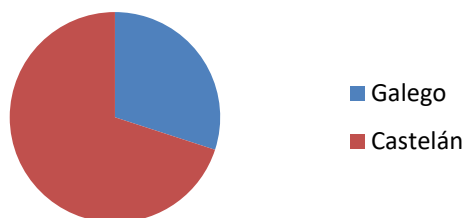
5 Anos "A"

5 Anos "B"

5 Anos "C"

Esta análise, revela que a maioría do alumnado do centro ten como lingua materna o castelán. Unha análise máis detallada, permítenos observar como hai unha pequena diferenza entre as aulas de esfarrapada e as aulas de parroquias, sendo nestas últimas onde a lingua galega figura ter unha lixeira maior presenza como lingua maioritaria. De feito é, soamente, en dúas das aulas de parroquias (Entenza e Picoña) onde o galego se reflicte como lingua materna .

A situación é semellante a do curso pasado polo cal dados os resultados, é moito o que debemos esforzarnos para acadar os obxetivos que este centro pretende de cara á adquisición da lingua galega.

REALIDADE LINGÜÍSTICA DO CENTRO

O centro emprega a lingua galega tanto nas súas comunicacións con outras institucións como no intercambio de información entre os membros da comunidade educativa.

A información exposta nos taboleiros está en lingua galega, así como tamén están nesta lingua os carteis e cuños do centro.

3. OBXETIVOS ADAPTADOS A CADA SECTOR DA COMUNIDADE EDUCATIVA

OBXETIVOS. CONTORNA

- A. Facer un uso normalizado do galego no centro e en xeral con toda a comunidade educativa.
- B. Implicar ás familias no uso do galego.
- C. Valorar positivamente a pluralidade lingüística da nosa comunidade.
- D. Recuperar, empregar e difundir a cultura oral da comarca: refráns, ditos populares, poesías, cantigas...

OBXETIVOS. MESTRES

- E. Fomentar o intercambio de experiencias e coñecementos na lingua galega entre os membros da comunidade educativa.
- F. Informar á comunidade educativa das novidades legislativas, campañas e actividades culturais que xurdan desde diferentes organismos.
- G. Promover e celebrar as festas tradicionais populares de Galicia en colaboración cos demais equipos do centro.

OBXETIVOS. ALUMNADO

- H. Usar a lingua galega dun xeito natural.
- I. Achegarse á lingua escrita a través de diferentes textos: poemas, narracións, contos, revistas...
- J. Achegar ao alumnado a vocabularios específicos.
- K. Fomentar o uso do galego a través de actividades plásticas.
- L. Coñecer ao autor/a homenaxeado o día das letras galegas e a súa obra.

OBXETIVOS.CENTRO

- M. Continuar dando preferencia á lingua galega en todas as manifestacións públicas de carácter oral e escrito.
- N. Empregar o galego na páxina web do centro.
- O. Manter actualizada a páxina web do centro en canto a actividades da dinamización da lingua se refire.
- P. Adquirir novidades editoriais en lingua galega.

4. ACTIVIDADES DE DINAMIZACIÓN DA LINGUA

Neste curso, as actividades deste equipo tratarán de xirar en torno a diferentes eixes comúns:

- A promoción das festas tradicionais populares de Galicia así como a difusión da cultura oral da comarca.
- A temática do mar, que partiu como unha idea de biblioteca e na cal toda a comunidade educativa está implicada.
- A elaboración da revista escolar.

4.1 FESTAS TRADICIONAIS E CONMEMORACIÓNS

✓ **SAMAÍN**

A actividade do equipo en canto aos demais membros do equipo docente é proporcionar información relativa a esta festividade.

Como actividade cos nenos, pedimos a colaboración familiar para que cada unha delas decorare unha cabaza ou algún outro elemento do outono. Logo faremos unha pequena exposición que as familias poderan vir ver un martes pola tarde.

✓ **O MAGOSTO**

Para esta actividade, o equipo tamén envía información aos compañeiros/as sobre a festividade, as súas orixes e tradicións.

A festividade no colexio lévase a cabo reproducindo as tradicións da contorna: degustando castañas e outros produtos típicos do outono así como pintándose a cara con tizóns.

✓ **O NADAL**

No nadal unha vez máis enviamos información aos compañeiros/as sobre a festividade e as súas tradicións.

✓ **O ENTROIDO**

Neste tempo, enviaremos información aos compañeiros sobre a festividade, as súas orixes e tradicións. Así mesmo, colaboraremos co equipo de biblioteca para dar as ordes do meco que este ano relacionaremos coa temática do mar. Xuntos redactaremos un texto onde se darán ordes de como proceder nas vestimentas ao longo de toda a semana anterior ao desfile do entroido.

Outra actividade será a elaboración de máscaras do entroido.

✓ **OS MAIOS**

Unha vez máis ofreceremoslle aos compañeiros e compañeiras información sobre esta festividade.

Para esta ocasión, propoñemos a elaboración dun maio. Esta actividade farase de distinto xeito, nas aulas de sede e de parroquia.

- As aulas de sede, xuntaranse para facer un maio entre todos. Aproveitaran para facer unha convivencia.
- Nas aulas de parroquias pediremos a colaboración familiar, para que en cada unha das aulas se elabore un maio.

Tanto nas aulas de parroquias como nas de sede, aproveitarase para recitar xuntos coplas propias da data.

✓ **AS LETRAS GALEGAS**

Nesta ocasión damos información aos compañeiros e compañeiras do autor homenaxeado o día das letras galegas: Carballo Calero.

Como actividades propoñemos dúas:

- Lectura e traballo sobre algunha das obras do autor.
- Escoller un dos poemas do autor para traballar na aula. Tamén os nenos recitarano e o equipo de Novas tecnoloxías será o encargado de gravar para o posterior visionado.

4.2 PROMOCIÓN DA LINGUA GALEGA ORAL E ESCRITA

✓ RECETARIO

Esta actividade levarase a cabo co equipo de biblioteca. Consiste en que cada titor/a elabore na aula unha receita que logo pasará a escrito. Con todas elas faeremos un recetario do centro.

✓ ADIVIÑAS: O MAR

Este ano a maior parte do claustro está implicado nunha proposta do equipo de biblioteca relacionada coa temática do mar. Por este motivo ese e o tema que imos empregar para a actividade de vocabulario que xa iniciamos o curso pasado, si ben este ano faremolo con certas variacións. As novas palabras que pretendemos que os nosos rapaces adquiran ao longo deste curso chegarán a eles a través de adiviñas. Unha vez cheguen á resposta axeitada, esta presentaráselle en tres linguas: galego, castelán e inglés.

✓ REVISTA ESCOLAR

A revista do centro ten por nome badaladas. Neste curso a revista será un resumo gráfico das actividades levadas a cabo por este equipo e os demais equipo dinamizadores ao longo do curso, facendo especial fincapé naquelas que ofrecen os nenos e nenas a oportunidade de adquirir novo vocabulario e están relacionadas coa temática do mar.

A revista escolar Badaladas, publícase cada ano na páxina web do centro para que deste xeito teñan acceso a elas todos os membros da comunidade educativa, non obstante, este curso (en función do presuposto) trataremos de facer unha copia impresa para cada unha das aulas para que os nenos/as as poidan ver e traballar con elas si así o desexan.

4.3 AS NOVAS TECNOLOXÍAS

✓ INTERCAMBIO DE INFORMACIÓN

As novas tecnoloxías están moi presentes no noso equipo, e polo mesmo traballamos estreitamente co equipo desta área do centro. En todo momento tratamos de manter a web actualizada coas actividades que en cada ocasión imos realizando. A finalidade disto é a motivación dos nenos e nenas e tamén manter aos pais informados do que imos facendo en cada momento.

✓ ROBOT

Traballaremos co robot e as adiviñas que nos permiten ampliar vocabulario.

As actividades consistirán en:

- Dado un punto de saída, ver cal é o recorrido que se debe facer ata chegar a solución da adiviñas
- Buscar as letras da solución das adiviñas

5. CADRO RESUMO DE ACTIVIDADES

FESTIVIDADE	ACTIVIDADE	TEMPORALIZACIÓN	OBXETIVOS	DESTINATARIOS	MATERIAIS	ORZAMENTO
SAMAÍN	INFORMACIÓN	1º TRIMESTRE. OUTUBRO	A,D,F,G,M	ALUMNOS/AS MESTRES/AS	NON SE REQUIRE	0 €
	DECORAR CABAZAS	1º TRIMESTRE. OUTUBRO	A,B, K,O	ALUMNOS/AS	CABAZAS	0 €
MAGOSTO	INFORMACIÓN	1º TRIMESTRE. NOVEMBRO	A,D,F,G,M	ALUMNOS/AS MESTRES/AS	NON SE REQUIRE	0 €
NADAL	INFORMACIÓN	1º TRIMESTRE. DECEMBRO	A,D,F,G,M	ALUMNOS/AS MESTRES/AS	NON SE REQUIRE	0 €

FESTIVIDADE	ACTIVIDADE	TEMPORALIZACIÓN	OBXETIVOS	DESTINATARIOS	MATERIAIS	ORZAMENTO
ENTROIDO	INFORMACIÓN	2º TRIMESTRE FEBREIRO	A,D,F,G,M	ALUMNOS/AS MESTRES/AS	NON SE REQUIRE	0 €
	MÁSCARAS DO ENTROIDO	2º TRIMESTRE FEBREIRO	A,C,H,J,K	ALUMNOS/AS	CARTOLINAS, PEGAMENTOS, PINTURAS, TESOIRAS FOLLAS DE PLASTIFICADO	70 €
RECETARIO	RECETAS	2º TRIMESTRE FEBREIRO-MARZO	A,B,E,G,I,J	ALUMNOS/AS	CARTOLINAS, PEGAMENTOS, PINTURAS, TESOIRAS FOLLAS DE PLASTIFICADO	30 €

FESTIVIDADE	ACTIVIDADE	TEMPORALIZACIÓN	OBXETIVOS	DESTINATARIOS	MATERIAIS	ORZAMENTO
MAIOS	INFORMACIÓN	3º TRIMESTRE ABRIL-MAIO	A,D,F,G,M	ALUMNOS/AS MESTRES/AS	NON SE REQUIRE	0 €
	O MAIO	3º TRIMESTRE ABRIL-MAIO	A,C,D,E,G,I,J	ALUMNOS/AS MESTRES/AS FAMILIAS	MADEIRA CLAVOS CORDAS E CINTAS FOLLAS FLORES	40 €
LETRAS GALEGAS	INFORMACIÓN	3º TRIMESTRE MAIO	A,D,F,G,M	ALUMNOS/AS MESTRES/AS	NON SE REQUIRE	0 €
	CARBALLO CALERO	3º TRIMESTRE MAIO	D,E,G,I,L,P	ALUMNOS/AS	LIBROS FOLIOS LÁPIS CORES	50 €

FESTIVIDADE	ACTIVIDADE	TEMPORALIZACIÓN	OBXETIVOS	DESTINATARIOS	MATERIAIS	ORZAMENTO
O MAR	INFORMACIÓN	ANUAL	A,D,F,G,M	ALUMNOS/AS MESTRES/AS	NON SE REQUIRE	0 €
	ADIVIÑAS	ANUAL	A,C,H,J	ALUMNOS/AS	CARTOLINAS, PEGAMENTOS, PINTURAS, TESOIRAS FOLLAS DE PLASTIFICADO	70 €
REVISTA ESCOLAR	ELABORACIÓN E PUBLICACIÓN	ANUAL	A,B,C,D,H,I, J,K,M,N,O	ALUMNOS/AS MESTRES/AS FAMILIAS	FOLIOS, LÁPIS CORES TESOIRAS PEGAMENTOS MATERIAL PARA ENCUADERNACIÓN	70 €
ROBÓTICA	INICIÁNDONOS NA ROBÓTICA	ANUAL	A,C,H,J	ALUMNOS/AS	TARXETAS DE VOCABULARIO ROBOT TABOLEIROS PARA O ROBOT	70 €

A COORDINADORA

Vº E PRACE DA DIRECTORA

DONA NOELIA DOMÍNGUEZ GONZÁLEZ

DONA MIRIAM SEOANE FERREIRA

